

Participatiebeleid 2012 Pijnacker-Nootdorp

Samenvatting

In deze notitie werken we een aantal beleidskeuzes uit met betrekking tot de wijze waarop we de verschillende budgetten in het kader van het participatiebeleid in 2012 inzetten en op welke wijze we de gemeentelijke en rijksbezuinigingen doorvoeren.

Daarnaast geven we invulling aan de mogelijkheden die de wijziging van de Wet werk en bijstand (WWB) biedt. De wijziging van de WWB wordt op 1 januari 2012 van kracht.

We stellen de volgende beleidskeuzes voor:

- We gebruiken de participatieladder als instrument om te bepalen welke klanten in aanmerking komen voor ondersteuning uit het participatiebudget. We bieden klanten mét groeipotentieel tot maximaal trede 2 en klanten zónder groeipotentieel op trede 1 t/m 4 geen ondersteuning uit het participatiebudget.
- Bij de inzet van ondersteuning uit het participatiebudget verlenen we voorrang aan de klanten uit de volgende prioritairere doelgroepen:
 - inwoners met een bijstandsuitkering
 - jongeren
 - 45-plussers
- We zetten doelmatige reïntegratie- en participatietrajecten in. Dat wil zeggen dat de kosten van trajecten in relatie tot de effectiviteit bepalend zijn. De focus ligt primair op toeleiding naar werk.
- We maken gebruik van de mogelijkheid die de gewijzigde Wet werk en bijstand biedt om inwoners die een uitkering ontvangen te verplichten om een tegenprestatie naar vermogen te leveren.
- We gebruiken bij klanten met een uitkering de participatieladder voor het bepalen van het uitzicht op inkomensverbetering.

Wat bieden we klanten die we niet aan het werk kunnen helpen?

Meedoen aan de maatschappij vinden we van groot belang. Ons beleid is gericht op het bevorderen van de zelfstandigheid en participatie van onze inwoners, bij voorkeur door arbeidsparticipatie. We zetten het participatiebudget daarom in om onze inwoners aan het werk te helpen.

We vinden het echter ook belangrijk om inwoners, die we om financiële redenen geen participatietraject gericht op werk kunnen aanbieden, waar mogelijk te ondersteunen en te stimuleren om mee te doen aan de maatschappij.

Het is noodzakelijk om een vangnet te bieden voor inwoners die niet (volledig) in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien met als doel het bevorderen van de participatie. We streven naar zoveel mogelijk 'normale' participatiemogelijkheden voor inwoners en gezinnen met een minimuminkomen en geen/weinig vermogen, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om lid te worden van een vereniging, familie te bezoeken e.d. Inwoners kunnen daarom gebruik maken van een diverse regelingen om het inkomen te verhogen of de lasten te verlagen.

Daarnaast zoeken we de aansluiting met Wmo- en welzijnsvoorzieningen en de mogelijkheid om een tegenprestatie te vragen. De consulent verwijst klanten op basis van de persoonlijke situatie naar reguliere zorg of passende lokale welzijnsvoorzieningen. Het leveren van een tegenprestatie, en daarmee het doen van vrijwilligerswerk, vergroot de participatie van klanten die we niet direct naar werk kunnen begeleiden.

Financiën

Het participatiebudget voor 2012 voor Pijnacker-Nootdorp bedraagt € 789.040. Het budget voor volwasseneneducatie zetten we, net als voorgaande jaren, in voor educatietrajecten via ROC Mondriaan. De gedwongen winkelnering blijft namelijk deze gehele kabinetsperiode nog overeind.

De budgetten voor reïntegratie en inburgering zijn ontschot inzetbaar om de participatie van onze inwoners te verhogen.

Op basis van een aantal aannames, gebaseerd op gegevens uit 2010 en ervaringen van consulenten, is de verwachting dat we met de voorgestelde beleidskeuzes uit zullen komen met het beschikbare budget.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding	4
1. Actualiteiten sociale zaken	5
2. Beleidskeuzes	7
2.1 Gebruik van de participatieladder.....	7
2.2 Prioriteren van doelgroepen	10
2.3 Inzet van doelmatige reïntegratie- en participatietrajecten	12
2.4 Inzet tegenprestatie	14
3. Wat bieden we klanten die we niet aan het werk kunnen helpen?	16
3.1 Inkomensondersteunende regelingen	16
3.2 Wmo- zorg- en welzijnsvoorzieningen	19
4. Financiën	20
Bijlage 1: Doelstellingen en resultaten.....	22
Bijlage 2: Gebruik van de participatieladder.....	23
Bijlage 3: Activiteitenprogramma 2012.....	24

Inleiding

In maart 2011 heeft u de notitie ‘Uitvoeringsprogramma participatiebeleid: evaluatie 2010 en doorkijk 2011’ behandeld. In deze notitie hebben wij voorgesteld drie maatregelen uit te werken met het oog op de door het Kabinet aangekondigde bezuinigingen.

Deze maatregelen betreffen:

- a. het gebruik participatieladder als instrument bij het maken van keuzes;
- b. het prioriteren van doelgroepen;
- c. het onderzoeken van de mogelijkheden voor collectieve voorzieningen op het raakvlak participatie, zorg, welzijn en Wmo.

Wij hadden in maart 2011 de verwachting, dat er voor 2011 nog geen beleidswijzigingen nodig waren om uit te kunnen komen met het beschikbare budget. Op basis van de kwartaalcijfers tot en met het tweede kwartaal 2011 lijkt dit inderdaad het geval te zijn.

Begin 2012 ontvangt u via de jaarverslagen en jaarrekening een volledig overzicht van onze activiteiten in 2011.

Wijzigingen 2012

Het beschikbare budget voor 2012 is aanzienlijk lager dan het budget voor 2011. Bij ongewijzigd beleid zal dit dan ook een forse overschrijding van het participatiebudget betekenen. We zijn daarom genoodzaakt het participatiebeleid voor 2012 te herijken in de lijn zoals we die in maart 2011 aan u hebben voorgesteld.

Wat willen we bereiken?

De doelstelling van ons participatiebeleid is dat onze inwoners naar vermogen een bijdrage aan de maatschappij leveren, bij voorkeur door (vrijwilligers)werk. Inwoners die niet (volledig) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, kunnen met ondersteuning van de gemeente participeren in de maatschappij.

We hebben de volgende subdoelstellingen geformuleerd:

- Het bevorderen van participatie naar vermogen door inwoners naar school of aan het werk te helpen.
- Inwoners met een uitkering leveren een bijdrage aan de maatschappij als tegenprestatie.
- Het bevorderen van de participatie van inwoners die niet (volledig) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

In deze notitie geven we aan op welke wijze we deze doelstellingen willen bereiken. We werken een aantal beleidskeuzes uit met betrekking tot de wijze waarop we de verschillende budgetten in het kader van het participatiebeleid in 2012 inzetten en op welke wijze we de gemeentelijke en rijksbezuinigingen doorvoeren. We gaan onder andere in op bovengenoemde maatregelen. Daarnaast geven we invulling aan de mogelijkheden die de wijziging van de Wet werk en bijstand (WWB) biedt. De wijziging van de WWB wordt op 1 januari 2012 van kracht.

1. Actualiteiten sociale zaken

Gemeenten krijgen de komende tijd te maken met diverse ontwikkelingen op het brede terrein van sociale zaken. De maatregelen zijn enerzijds gericht op het vergroten van de participatie van inwoners, anderzijds op het op orde krijgen van de overheidsfinanciën. Het kabinet voert daarom deze regeerperiode een aantal wetswijzigingen door en heeft forse bezuinigingen aangekondigd.

In dit hoofdstuk lichten we alle maatregelen toe.

Wijziging Wet werk en bijstand en Wet Investeren in Jongeren (2012)

De Tweede Kamer heeft op 11 oktober 2011 ingestemd met de aanscherping van de Wet werk en bijstand (WWB). Het wetsvoorstel wordt eind 2011 door de Eerste Kamer behandeld en de wijzigingen treden op 1 januari 2012 in werking.

De tijdelijke vangnetfunctie van de WWB moet weer voorop staan en de verplichtingen om op zoek te gaan naar een baan worden aangescherpt. Ook worden er maatregelen genomen om te voorkomen dat de bijstand hoger wordt dan het minimumloon.

De voorgestelde wijzigingen betreffen onder andere:

- De Wet Investeren in Jongeren (WIJ) vervalt en gaat op in de WWB. Voor jongeren tot 27 jaar worden de voorwaarden en sancties aangescherpt. Jongeren die zich bij het UWV melden voor een uitkering moeten eerst zelf vier weken naar werk zoeken of de mogelijkheden onderzoeken om terug te gaan naar school.
- Afschaffing van de bijstand voor inwonenden en de invoering van de toets op het huishoudinkomen die in de plaats komt van de toets op het partnerinkomen.
- In de WWB wordt een wettelijke plicht tot tegenprestatie naar vermogen mogelijk gemaakt.
- De inkomensgrens van gemeentelijk minimabeleid wordt genormeerd op maximaal 110% van het wettelijk minimumloon.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (2012)

Medio 2011 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel gemeentelijke schuldhulpverlening aangenomen.

Het wetsvoorstel wordt eind 2011 door de Eerste Kamer behandeld. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening zal vermoedelijk op 1 juli 2012 van kracht worden.

De schuldhulpverlening valt dan binnen het kader van de Algemene wet bestuursrecht.

Deze wet heeft tot doel de effectiviteit van de schuldhulpverlening te vergroten. De invoering van deze wet betekent voor gemeenten dat in een beleidsplan vastgelegd moet worden op welke wijze de schuldhulpverlening wordt vormgegeven. Daarin moet onder andere worden ingegaan op de beoogde resultaten, kwaliteitsborging en de schuldhulp aan gezinnen met minderjarige kinderen. Dit beleidsplan dient 3 maanden na inwerkingtreding van de wet aan de gemeenteraad te worden aangeboden.

Wet Werken naar vermogen (2013)

Op 1 januari 2013 wordt de Wet Werken naar vermogen (Wwnv) ingevoerd. De regelingen die worden hervormd tot de Wet Werken naar vermogen zijn de huidige Wet werk en bijstand (WWB), de Wet Investeren in Jongeren (WIJ, vervalt al met ingang van 2012), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong). De uitvoering van deze wet valt volledig onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. De Wajong wordt momenteel uitgevoerd door het UWV. De Wsw valt al onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en wordt in Pijnacker-Nootdorp uitgevoerd door Combiwerk.

De voorgestelde wetswijziging biedt inhoudelijk kansen voor zowel de gemeente als voor klanten. Belangrijke voorwaarden voor een succesvolle implementatie zijn een zorgvuldige invoering en draagvlak bij de werkgevers. Financieel loopt de gemeente echter, op basis van de nu voorgestelde budgettaire kaders, grote risico's. De te verwachten tekorten zullen gevolgen hebben voor de reïntegratie en daarmee voor de participatiemogelijkheden van onze inwoners.

In de memo van 9 mei 2011, als bijlage bij de behandeling van het bestuursakkoord, bent u geïnformeerd over de consequenties van de Wet werken naar vermogen.

Wijziging Wet inburgering (2013)

Op 1 januari 2013 wordt de Wet Inburgering gewijzigd en hebben gemeenten geen taak meer op het gebied van inburgering. De inburgeringsplicht voor oudkomers komt naar verwachting te vervallen. Alleen nieuwkomers moeten dan nog verplicht inburgeren. Omdat het dan landelijk nog maar om zo'n 18.000 mensen per jaar gaat, is het niet meer efficiënt om dit lokaal uit te voeren.

Inburgeraars worden zelf verantwoordelijk voor de inburgering en ontvangen hiervoor geen vergoeding meer van de overheid. Zij kunnen eventueel een lening via DUO aanvragen.

Er komt een centrale, landelijke organisatie die zorg draagt voor handhaving en informatievoorziening. Gemeenten zijn in 2013 en 2014 nog verantwoordelijk voor de afhandeling van lopende trajecten.

Bezuinigingen participatiebudget

Het kabinet voert de komende jaren forse bezuinigingen op het participatiebudget door, onder andere samenhangend met bovenstaande wetswijzigingen. Deze bezuinigingen zullen vanaf 2012 grote consequenties hebben voor gemeenten.

Het participatiebudget omvat de budgetten voor reïntegratie, inburgering en volwasseneneducatie. In 2012 bedraagt het participatiebudget € 789.040 (in 2011 was dit € 1.252.426). Na 2012 zal dit budget nog verder afnemen.

Redesign UWV

Eén van onze belangrijkste ketenpartners, het UWV, krijgt ook met bezuinigingen te maken. De bezuinigingen raken met name het UWV Werkbedrijf. De dienstverlening en de organisatie van het UWV Werkbedrijf worden opnieuw ingericht onder de noemer 'redesign'.

Het uitvoeringsbudget van het UWV Werkbedrijf bedraagt in 2015 nog de helft van het budget 2011. Dit heeft gevolgen voor medewerkers van het UWV Werkbedrijf, voor klanten, maar ook voor de samenwerking met de gemeenten op de Werkpleinen. Het UWV Werkbedrijf zal zich in de komende jaren fasegewijs terugtrekken van circa 70 Werkpleinen. Voor de regio Haaglanden geldt dat het UWV zich in 2012 al terugtrekt van 2 Werkpleinen in Den Haag, het Werkplein Westland en het Werkplein in Leidschendam-Voorburg. Er verdwijnen circa 2600 van de huidige 5000 banen bij het UWV Werkbedrijf.

Het budget voor bemiddeling van werkzoekenden wordt gehalveerd en de reïntegratie van WW-ers wordt volledig afgebouwd. Een belangrijk onderdeel van het redesign is de doorontwikkeling van dienstverlening via het internet. Werkzoekenden moeten zich via de e-intake digitaal inschrijven en worden vooral digitaal ondersteund bij het vinden van werk.

Omdat WW-ers op deze manier minder actief naar werk bemiddeld worden, ligt het voor de hand dat er daardoor minder WW-ers uitstromen naar werk en er meer WW-ers in de bijstand terecht komen. Het aantal inwoners dat een beroep doet op de bijstand en zodoende onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt zal daarom naar verwachting toenemen.

Consequenties voor beleid

De consequenties van de bezuinigingen op het participatiebudget en de wijziging van de WWB en de WIJ zijn van invloed op de beleidskeuzes die we in hoofdstuk 3 van deze notitie voorstellen.

Daarnaast dienen diverse verordeningen met betrekking tot de WWB gewijzigd te worden. Deze bieden we in het eerste kwartaal van 2012 aan u aan.

In 2012 bereiden wij ons voor op de implementatie van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening, de Wet Werken naar vermogen, de wijziging van de Wet inburgering en de consequenties van de bezuinigingen bij het UWV.

2. Beleidskeuzes

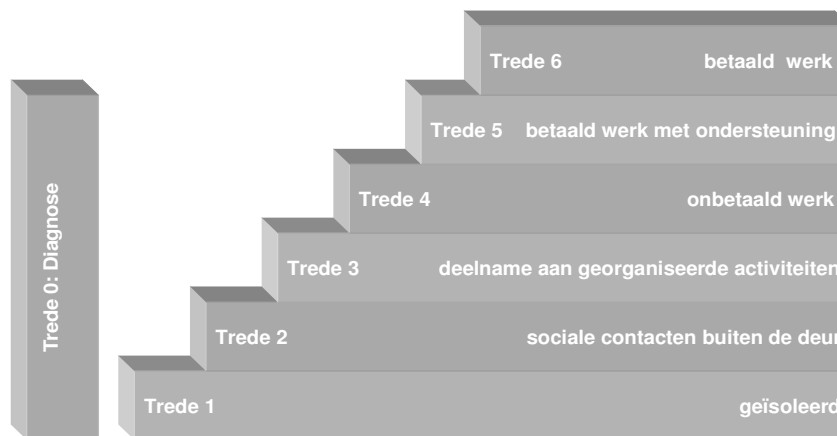
In dit hoofdstuk werken we een aantal beleidskeuzes uit met betrekking tot de wijze waarop we het participatiebudget in 2012 inzetten. We gaan onder andere in op de maatregelen die we hebben voorgesteld in de notitie 'Uitvoeringsprogramma participatiebeleid: evaluatie 2010 en doorkijk 2011'. Daarnaast geven we invulling aan de mogelijkheden die de wijziging van de WWB biedt.

2.1 Gebruik van de participatieladder

We gebruiken de participatieladder als instrument om te bepalen welke klanten in aanmerking komen voor ondersteuning uit het participatiebudget. We bieden klanten mét groeipotentieel tot maximaal trede 2 en klanten zónder groeipotentieel op trede 1 t/m 4 geen ondersteuning uit het participatiebudget.

Wat is de participatieladder?

De participatieladder is een eenvoudig instrument waarmee de mate van meedoen aan de samenleving kan worden bepaald. De participatieladder bestaat uit zes treden: van een teruggetrokken, geïsoleerd bestaan (trede 1) tot regulier betaald werk (trede 6). Een schematische weergave van de participatieladder is hieronder opgenomen.

Op basis van feitelijke informatie over de activiteiten die een klant al dan niet onderneemt (bv het volgen van een opleiding, vrijwilligerswerk, begeleid werken), hebben wij eind 2010 van alle klanten bepaald op welke trede van de participatieladder zij zich momenteel bevinden. Deze gegevens bieden zicht op het activerings- en arbeidspotentieel van klanten die een bijstandsuitkering hebben. Het participatieniveau van de klant wordt elk jaar opnieuw vastgesteld.

Groeipotentieel

Bij het bepalen van het groeipotentieel wordt gekeken of de trede waarop de klant op dat moment staat, ook het maximaal haalbare is, of dat de klant nog één of meerdere treden kan stijgen. Het groeipotentieel wordt, evenals de positie op de participatieladder, jaarlijks gemeten.

Wanneer er geen groeipotentieel is, betekent dit, dat de huidige trede voor de klant het komende jaar het hoogst haalbare is. Wanneer er wel groeipotentieel is, verwacht we dat de klant het komende jaar zal stijgen naar een hoger participatieniveau.

Het groeipotentieel wordt onder andere bepaald aan de hand van de persoonlijke situatie, de mate van zelfstandigheid, het al dan niet hebben van perspectief op werk en de motivatie van de klant.

Vanaf oktober 2011 wordt van alle klanten ook het groeipotentieel bepaald. De consultants stellen samen met de klant vast naar welke trede de klant kan stijgen en op welke termijn dit mogelijk is.

Mogelijkheden van de participatieladder

Met de participatieladder kunnen competenties, mogelijkheden, belemmeringen en ontwikkelingsperspectieven van de individuele klant in kaart worden gebracht. De participatieladder kan

door de consulenten worden gebruikt als instrument bij de uitvoering. Op basis van deze informatie kan bijvoorbeeld een passend participatietraject voor de klant worden geselecteerd.

Daarnaast geeft de participatieladder inzicht in het klantenbestand en de effectiviteit van de participatietrajecten. Het aantal klanten dat stijgt op de participatieladder kan een maatstaf zijn voor de effectiviteit van het beleid.

De positie van een klant op de participatieladder vormt echter ook een criterium voor beleidsmatige keuzes. Naarmate een klant lager op de participatieladder staat, is de afstand tot de arbeidsmarkt groter. Hoe groter de afstand tot de arbeidsmarkt is, hoe hoger de investering doorgaans is die noodzakelijk is om deze klant naar regulier werk te bemiddelen.

Participatieladder als instrument om klanten in te delen in groepen

Klanten zijn aan de hand van de positie op de participatieladder grofweg in te delen in 3 groepen:

1. *Klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt: trede 1 en 2*
De klant is niet of nauwelijks toe te leiden naar regulier werk. Het vraagt een relatief grote investering om deze klanten te ondersteunen bij het vergroten van de mate van participatie of zelfs om te voorkomen dat de mate van participatie verder afneemt.
2. *Klanten met een middelgrote afstand tot de arbeidsmarkt: trede 3 en 4*
Deze klanten hebben ondersteuning nodig bij het stijgen op de participatieladder. Uitstroom naar regulier werk wordt hiermee (doorgaans op middellange termijn) mogelijk gemaakt.
3. *Snel bemiddelbaar naar werk/ kleine afstand tot de arbeidsmarkt: trede 5 en 6*
Deze klanten kunnen met minimale ondersteuning of volledig op eigen kracht, relatief snel, uitstromen naar regulier werk. Klanten op trede 6 hebben al regulier werk. Voor deze klanten gaat het om het uitbreiden van het aantal uren van regulier werk om volledig uitkeringsvrij te worden. Voor klanten voor wie begeleid werken het hoogst haalbare is, is doorgaans, naast de geboden begeleiding, geen extra ondersteuning noodzakelijk om deze positie op de participatieladder te behouden.

De positie op de participatieladder zegt echter niet alles. Met name het groeipotentieel is van belang om een zorgvuldige afweging tussen de investering en het rendement te maken. Ook op basis van het groeipotentieel zijn klanten grofweg in te delen in 3 groepen:

1. *Klanten zonder groeipotentieel of met het risico om te dalen op de participatieladder*
Op basis van het groeipotentieel is de verwachting dat het investeren in reïntegratie voor deze klanten niet of nauwelijks resultaat oplevert.
2. *Klanten met potentieel om één of meerdere treden te stijgen op de participatieladder, maximaal tot trede 5*
Door te investeren in activerings- of reïntegratietrajecten is de verwachting dat deze klanten kunnen stijgen op de participatieladder. Uitstroom naar regulier werk is echter naar verwachting binnen een jaar niet mogelijk. Om uiteindelijk uitstroom naar regulier werk te bereiken is veelal een meerjarige investering noodzakelijk.
3. *Klanten met een groeipotentieel naar regulier werk binnen een jaar.*
Het is de verwachting dat een relatief kleine investering een groot rendement oplevert, omdat deze klanten binnen een jaar kunnen uitstromen naar regulier werk. Dit betreft veelal klanten die relatief hoog op de participatieladder staan en/of relatief kort geen werk hebben.

Positie op de participatieladder en groeipotentieel als criterium voor de wijze van ondersteuning uit het participatiebudget

De positie van de klant op de participatieladder, in combinatie met het groeipotentieel, biedt handvatten voor het type en de mate van ondersteuning. De matrix op de volgende pagina geeft weer welke ondersteuning voor de verschillende doelgroepen we voorstellen.

Vanaf trede 3 is er sprake van maatschappelijke participatie in georganiseerde vorm. Klanten op trede 1 en 2 stromen nauwelijks uit naar werk. Vanaf trede 3 ontstaan mogelijkheden voor de klant om uit te stromen naar regulier werk. Klanten met groeipotentieel naar trede 6 hebben een relatief kleine afstand tot de

arbeidsmarkt. Voor deze klanten volstaat de basisdienstverlening van het UWV en het actief matchen met werkgevers.

De donkergrijze vakken geven de ondersteuning weer die volledig gefinancierd wordt uit het participatiebudget. De lichtgrijze vakken geven de ondersteuning weer die deels uit het participatiebudget en deels door het UWV Werkbedrijf gefinancierd wordt.

	Klanten op trede 1 en 2	Klanten op trede 3 en 4	Klanten op trede 5 en 6
Klanten zonder groeipotentieel	- Wmo- en welzijnsvoorzieningen - tegenprestatie	- continueren van eigen activiteiten en vrijwilligerswerk - Wmo- en welzijnsvoorzieningen - tegenprestatie	- continueren begeleid werken met als doel handhaven van trede 5 - handhaven van het maximaal haalbare aantal uren regulier werk
Klanten met potentieel om te stijgen naar maximaal trede 2	- Wmo- en welzijnsvoorzieningen - tegenprestatie	n.v.t.	n.v.t.
Klanten met potentieel om te stijgen tot minimaal trede 3 en maximaal trede 5	- collectieve participatietrajecten - tegenprestatie	- reïntegratietrajecten gericht op werk - tegenprestatie	n.v.t.
Klanten met groeipotentieel naar trede 6	- basisdienstverlening van het UWV op het Werkplein en matchmaking - tegenprestatie	- basisdienstverlening van het UWV op het Werkplein en matchmaking - tegenprestatie	- basisdienstverlening van het UWV op het Werkplein en matchmaking

Dit betekent dat we klanten met groeipotentieel tot maximaal trede 2 en klanten op trede 1 t/m 4 zonder groeipotentieel geen ondersteuning uit het participatiebudget aanbieden.

Naast bovenstaande matrix geldt de voorwaarde dat de klant gemotiveerd moet zijn en zich in wil zetten om te stijgen op de participatieladder. Een ongemotiveerde klant bieden we in principe geen ondersteuning uit het participatiebudget. Deze klant proberen we te activeren door het vragen van een tegenprestatie zoals omschreven in hoofdstuk 3.4.

In hoofdstuk 4 omschrijven we hoe we klanten ondersteunen die we geen ondersteuning uit het participatiebudget kunnen bieden.

2.2 Prioriteren van doelgroepen

Bij het bepalen of een cliënt in aanmerking komt voor een door de gemeente gefinancierd participatietraject, wordt eerst gekeken naar de positie op de participatieladder, het groeipotentieel en de aanvullende criteria zoals hiervoor omschreven. Na deze eerste selectie wordt voorrang verleend aan de klanten uit onderstaand omschreven prioritaire doelgroepen.

Bij de inzet van ondersteuning uit het participatiebudget verlenen we voorrang aan de klanten uit de volgende prioritaire doelgroepen:

- inwoners met een bijstandsuitkering
- jongeren
- 45-plussers

Inwoners met een bijstandsuitkering

Bij het inzetten van een participatievoorziening krijgt een inwoner met een bijstandsuitkering altijd voorrang boven een inwoner zonder uitkering. We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen weer aan het werk gaan en zelfstandig in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Werken levert niet alleen een inkomen op, maar ook ervaring en een basis voor een zelfstandige toekomst.

Klanten met een arbeidsverplichting krijgen in principe voorrang boven klanten zonder arbeidsverplichting. In 2012 verwachten we klanten zonder arbeidsverplichting, maar met groeipotentieel, nog te kunnen ondersteunen, met als doel het vergroten van de participatie en mogelijke uitstroom naar werk in de toekomst.

Naast het belang voor de klant, is er voor de gemeente ook een financieel belang om het aantal inwoners met een bijstandsuitkering zo laag mogelijk te houden. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering neemt de laatste jaren (zowel absoluut als relatief) toe. Dit betekent dat het uitkeringsbudget (I-deel) van de WWB extra onder druk komt te staan. Om risico's voor individuele gemeenten te beperken, bestaat de mogelijkheid om bij tekorten van meer dan 10% een verzoek om een incidentele of meerjarige aanvullende uitkering in te dienen bij het Rijk. In 2010 bedroeg het totale tekort op het I-deel voor Pijnacker-Nootdorp al ruim € 1.500.000. Hiervoor is een aanvullende uitkering aangevraagd (IAU). Om voor deze aanvullende uitkering in aanmerking te komen, moet de gemeente aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo mag het tekort niet het gevolg zijn van gemaakte keuzes in beleid en uitvoering. Om grip te houden uit het uitkeringsbudget is het daarom noodzakelijk om inwoners met een bijstandsuitkering als prioritaire groep te benoemen.

Jongeren (tot 27 jaar)

We willen zoveel mogelijk voorkomen dat jongeren afhankelijk zijn van de bijstand. We vinden het belangrijk dat jongeren leren om op eigen benen te staan. We verwachten daarom dat jongeren zich inspannen om zo snel mogelijk en op eigen kracht uit de bijstand te komen. Deze nadruk op de eigen verantwoordelijkheid wordt in de WWB verankerd doordat jongeren die zich vanaf 1 januari 2012 bij het UWV melden voor een uitkering eerst zelf vier weken moeten zoeken naar een opleiding of werk. Van jongeren worden aantoonbare eigen initiatieven en acties verwacht.

Wij vinden het behalen van een startkwalificatie van groot belang voor jongeren om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of een mbo-diploma vanaf niveau 2. Dit is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om kans te maken op duurzaam werk. Het toeleiden van jongeren zonder startkwalificatie naar een opleiding en het stimuleren tot het behalen van een diploma heeft daarom onze prioriteit. Ons beleid sluit aan bij het beleid met betrekking tot voortijdig schoolverlaters, dat gericht is op terugkeer naar school. Met de wijziging van de WWB vanaf 1 januari 2012 geldt studiefinanciering bovendien als voorliggende voorziening voor een WWB-uitkering. Dit betekent dat jongeren moeten kunnen aantonen dat studeren geen optie is, voordat ze in aanmerking kunnen komen voor een uitkering.

Jongeren die er zelf niet in slagen een opleiding of werk te vinden kunnen, als laatste vangnet, een beroep doen op ondersteuning op grond van de WWB. We gaan er vanuit dat een jongere altijd groeipotentieel heeft en zodoende gebruik kan maken van een participatietraject gefinancierd door de gemeente.

45-plussers

Een relatief groot deel van onze uitkeringsklanten is 45 jaar of ouder. De leeftijd werkt voor deze groep vaak in het nadeel bij een sollicitatieprocedure. 45-plussers hebben daarentegen vaak wel relatief veel werk- en/of levenservaring. Bovendien hebben ook 45-plussers nog jaren voor zich liggen waarin zij kunnen werken. Met het verhogen van de pensioenleeftijd en het wijzigen van de (vroeg) pensioenregelingen wordt deze periode alleen maar langer. We vinden het daarom belangrijk om 45-plussers snel aan het werk te kunnen helpen.

De 45-plussers zijn in een aantal gevallen ook de opvoeders van onze jeugd en het is belangrijk dat zij het goede voorbeeld geven. We vinden het belangrijk dat kinderen opgroeien in een gezin waar één of beide ouders of opvoeders werken en zo leren dat het normaal is om te werken en zelf geld te verdienen. Daarnaast moeten gezinnen met een bijstandsuitkering rondkomen van een minimuminkomen. Met de wijziging van de WWB is het minimumloon altijd hoger dan een bijstandsuitkering. Dit betekent dat werken loont en dat werkende ouders een hoger inkomen hebben dan ouders met een uitkering. Dit kan de participatie van kinderen ten goede komen.

Een deel van de 45-plussers die hun baan verliezen hebben een lang dienstverband bij dezelfde werkgever gehad. Deze mensen moeten zichzelf opnieuw leren te verkopen op een arbeidsmarkt die veranderd is. Dit vergt nieuwe vaardigheden, zoals het kunnen netwerken en het leren gebruiken van social media. Relatief kortdurende ondersteuning en toeleiding naar werk kan voor deze 45-plussers voldoende zijn.

Gezien het feit dat de eerste selectie plaats vindt op basis van de positie op de participatieladder en het groeipotentieel, kunnen we niet alle 45-plussers een door de gemeente gefinancierd participatietraject aanbieden. Concreet betekent dit dat een klant jonger dan 45 jaar, op trede 4, met groeipotentieel voorrang zal krijgen boven een 45-plusser op trede 2, zonder groeipotentieel.

Volgorde van prioritering

Bij gelijke omstandigheden geldt dat klanten mét een bijstandsuitkering uit de prioritaire groepen 'jongeren' en '45-plussers' voorrang krijgen boven klanten zonder bijstandsuitkering en/of klanten die niet onder de groep jongeren of 45-plussers vallen.

We maken geen onderscheid voor wat betreft volgorde van prioritering tussen jongeren en 45-plussers.

2.3 Inzet van doelmatige reïntegratie- en participatietrajecten

Met de steeds verder afnemende reïntegratiebudgetten, wordt de effectiviteit van participatie- en reïntegratietrajecten van steeds groter belang. Het is noodzakelijk dat het beschikbare participatiebudget wordt ingezet voor trajecten die een zo groot mogelijk rendement opleveren.

We zetten doelmatige reïntegratie- en participatietrajecten in. Dat wil zeggen dat de kosten van trajecten in relatie tot de effectiviteit bepalend zijn. De focus ligt primair op toeleiding naar werk.

We maken onderscheid tussen reïntegratie- en participatietrajecten. Onder reïntegratietrajecten verstaan we trajecten die gericht zijn op uitstroom naar regulier werk. Participatietrajecten hebben vooral tot doel het activeren van klanten en vergroten van de maatschappelijke participatie. Participatietrajecten kunnen worden ingezet ter voorbereiding op werk in een later stadium. Zoals we in hoofdstuk 3.1 hebben toegelicht, zetten we het participatiebudget vooral in voor klanten die we naar werk kunnen toeleiden. De focus ligt dus voor wat betreft de inzet van trajecten primair op toeleiding naar werk.

We financieren de reiskosten boven een afstand van 10 km enkele reis of zorgen voor vervoer van en naar de locatie van het traject. Daarnaast faciliteren we momenteel nog voor klanten met kinderen, waar indien noodzakelijk, de eigen bijdrage van de kinderopvang gedurende het traject. Omdat ook de kosten voor kinderopvang toenemen als gevolg van Rijksmaatregelen en deze kosten drukken op het reïntegratiebudget, leggen we in de reïntegratieverordening vast onder welke voorwaarden een klant in aanmerking komt voor kinderopvang.

Individuele & collectieve reïntegratietrajecten

We zetten in toenemende mate collectieve reïntegratie- en participatietrajecten in. Onder een collectief traject verstaan we een vorm van reïntegratie waarbij klanten in groepsverband deelnemen aan een traject. Omdat er geen sprake is van een individueel te ontwikkelen reïntegratieplan en individuele begeleiding zijn deze trajecten relatief goedkoop. Bovendien kan de groepsdynamiek positieve effecten op de reïntegratie en participatie hebben. Klanten leren van elkaar en beïnvloeden elkaar.

Als er sprake is van participatietrajecten, die niet direct gericht zijn op toeleiding naar werk, zetten we vooral collectieve trajecten in. Ook de invulling van de tegenprestatie organiseren we zoveel mogelijk in groepsverband. Alleen in het geval van reïntegratie en toeleiding naar werk is een individueel traject mogelijk.

Voor een collectief traject hanteren we een maximaal tarief van € 2.000 per klant. Voor een individueel reïntegratietraject bedraagt de maximale prijs € 3.000 per klant. Het productenboek dat de consulenten hanteren en de afspraken met reïntegratiebedrijven zijn hierop afgestemd.

Een uitzondering hierop zijn de inburgeringstrajecten. De kosten voor een inburgeringstraject bedragen namelijk € 4.320 per traject. Deze hogere kosten zijn het gevolg van het feit dat inburgeringstrajecten altijd dual zijn. Dat betekent dat er een deel educatie en een deel reïntegratie/werk wordt geworden.

Samenwerking met lokale partners

Bij het opzetten van nieuwe trajecten en projecten in het kader van de tegenprestatie werken we zoveel mogelijk samen met lokale organisaties. We streven naar projecten waarbij er sprake is van kruisbestuiving. Klanten doen bijvoorbeeld werkervaring op de werkvloer op en een welzijnsorganisatie krijgt zo menskracht om extra activiteiten voor inwoners te organiseren. Ook kunnen klanten ervaring opdoen en begeleid worden tijdens het uitvoeren van activiteiten die de gemeente financieel zelf niet of beperkt kan uitvoeren.

Rendement & effectiviteit

Het rendement van reïntegratie en daarmee de effectiviteit is moeilijk te meten, omdat de uiteindelijke uitstroom naar werk beïnvloed wordt door vele factoren. Om enigszins zicht te houden op de effectiviteit van reïntegratietrajecten, brengen we de resultaten van de ingezette trajecten aan de hand van de

participatieladder in kaart. Op basis van het aantal klanten dat na het doorlopen van een traject stijgt op de participatieladder of duurzaam uitstroomt naar werk, kunnen we een inschatting maken van de effectiviteit van de verschillende trajecten. Deze informatie, samen met de ervaringen van consulenten, klanten en samenwerkingspartners, vormt de basis voor de inkoop van trajecten en de afspraken die we maken met aanbieders.

Zowel landelijke als regionaal worden diverse onderzoeken uitgevoerd naar de effectiviteit en het rendement van reïntegratietrajecten. Uit deze onderzoeken zijn vooralsnog weinig eenduidige conclusies getrokken die wij kunnen gebruiken als input voor beleid. We blijven de onderzoeken op dit gebied volgen en passen eventuele bruikbare resultaten toe.

Een van de bevindingen in diverse onderzoeken naar de effectiviteit van reïntegratie is het feit dat er vanaf trede 3 mogelijkheden voor de klant om uit te stromen naar regulier werk, omdat er dan al sprake is van maatschappelijke participatie in georganiseerde vorm. Klanten op trede 1 en 2 blijken nauwelijks uit te stromen naar werk.

2.4 Inzet tegenprestatie

Wij vinden het belangrijk dat klanten participeren in de maatschappij. Als reïntegratie naar werk (nog) niet mogelijk is, stimuleren we klanten om toch zoveel mogelijk op andere manieren mee te doen aan de maatschappij. Het doen van vrijwilligerswerk of bijvoorbeeld het volgen van een cursus draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van de klant. Het leveren van een zinvolle bijdrage aan de maatschappij kan bovendien het gevoel van eigenwaarde van mensen vergroten.

Wijziging Wet werk en bijstand

Op 1 januari 2012 wordt de Wet werk en bijstand (WWB) aangescherpt en wordt onder andere het principe van wederkerigheid geïntroduceerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wens van de regering om een tegenprestatie te verlangen van mensen die een beroep op de solidariteit van de samenleving doen. De regering ziet hierbij ook het belang van betrokkene, omdat deze zo invulling geeft aan zijn maatschappelijke betrokkenheid.

De WWB biedt ruimte voor beleidsvrijheid en verplicht gemeenten niet tot het vragen van een tegenprestatie. Het college *kán* een inwoner die een uitkering ontvangt verplichten om naar vermogen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten.

Wij onderschrijven de visie van het kabinet en zien mogelijkheden om de participatie van onze klanten te vergroten door het geven van invulling aan de plicht tot tegenprestatie. Het leveren van een tegenprestatie kan voor een deel van de klanten een opstap naar werk betekenen.

We maken gebruik van de mogelijkheid die de gewijzigde Wet werk en bijstand biedt om inwoners die een uitkering ontvangen te verplichten om een tegenprestatie naar vermogen te leveren.

Definiëring en uitgangspunten

Onder het leveren van een tegenprestatie wordt verstaan het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten.

Uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in de Memorie van Toelichting bij de gewijzigde WWB zijn:

- de werkzaamheden hoeven niet gericht te zijn op toeleiding naar de arbeidsmarkt;
- aan het leveren van een tegenprestatie is geen scholing of opleiding gekoppeld
- werk gaat boven uitkering, dus de werkzaamheden mogen reïntegratie gericht op arbeidsinschakeling of acceptatie van algemeen geaccepteerde arbeid niet in de weg staan;
- de werkzaamheden worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en leiden niet tot verdringing op de arbeidsmarkt (additionele werkzaamheden);
- de werkzaamheden moeten door de uitkeringsgerechtigde uitgevoerd kunnen worden (het opdragen van werkzaamheden naar vermogen);
- de werkzaamheden moeten door de uitkeringsgerechtigde gecombineerd kunnen worden met eventueel aanwezige zorgtaken;
- de werkzaamheden zijn in de regel beperkt in duur en omvang.

Het college bepaalt aan de hand van individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de tegenprestatie. Het niet nakomen van de plicht tot tegenprestatie kan leiden tot het opleggen van een (financiële) maatregel door het college.

Concrete uitvoering in Pijnacker-Nootdorp

Wij kunnen op grond van de WWB alle uitkeringsgerechtigden verplichten om een tegenprestatie te leveren. We zullen ons echter in eerste instantie vooral richten op de klanten op trede 0, 1, 2 en 3 van de participatieladder.

Klanten die op structurele basis vrijwilligerswerk doen (trede 4 op de participatieladder) voldoen (volledig of voor een deel) aan de plicht tot tegenprestatie en participeren in de maatschappij.

Bij klanten op trede 5 en 6 gaan we er in principe vanuit dat deze mensen al naar vermogen een bijdrage aan de maatschappij leveren, doordat zij met ondersteuning of een aantal uren regulier werken.

Van alle klanten tot en met trede 3 van de participatieladder, inventariseert de consulent bij de intake of de klant in staat is om een tegenprestatie te leveren. Aantoonbare lichamelijke of psychische beperkingen en/of zorgtaken kunnen een reden zijn voor vrijstelling. De conclusies van een eventueel beschikbaar onderzoek naar mogelijke ontheffing van de arbeidsplicht kunnen hierbij gebruikt worden. De consulent kijkt echter vooral naar wat de klant nog wel kan, en niet naar de beperkingen. Uitgangspunt is dat klanten die niet kunnen werken in veel gevallen nog wel een vorm van vrijwilligerswerk kunnen doen.

Op basis van een inschatting van het vermogen van de klant, wordt de omvang van de tegenprestatie vastgesteld. We gaan uit van een tegenprestatie van minimaal 1 uur per week en maximaal 8 tot 16 uur per week.

Uitgangspunt is dat een klant in principe een maximaal haalbare tegenprestatie levert. Dit kan naar beneden worden bijgesteld als de klant hier niet toe in staat is of er onvoldoende werkzaamheden voor handen zijn.

De duur van de tegenprestatie bedraagt maximaal 6 maanden en is mede afhankelijk van de aard van de werkzaamheden. Na deze periode wordt de situatie van de klant opnieuw beoordeeld en is een verlenging met 6 maanden mogelijk.

Na de vaststelling van de omvang van de tegenprestatie worden de klant twee mogelijkheden geboden:

1. de klant zorgt zelf binnen 3 weken voor passend vrijwilligerswerk conform de vastgestelde omvang van de tegenprestatie. De klant wordt eventueel verwezen naar het Bureau Vrijwilligerswerk Pijnacker-Nootdorp.
2. de klant wordt door de consulent aangemeld voor onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten uit het bestand van de gemeente.

De gemaakte afspraken over de duur, omvang en aard van de werkzaamheden en de startdatum worden in een beschikking aan de klant vastgelegd.

Werkzaamheden

In samenwerking met onze ketenpartners leggen we een bestand aan met onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten (optie 2 voor klanten). Dit bestand wordt voortdurend geactualiseerd op basis van de beschikbaarheid van werkzaamheden.

Gedacht kan worden aan:

- vrijwilligerswerk bij partners zoals SWOP (tuinonderhoud, maaltijden bezorgen e.d.)
- begeleiden van inburgeraars en vluchtelingen (leren van taal en gewoonten/gebruiken)
- ondersteunen of gezelschap houden van ouderen in bv een verzorgingshuis
- aanvulling op regulier onderhoud van de buitenruimte
- ondersteuning bij werkzaamheden in het kader van wijkgericht werken
- voorkomende additionele werkzaamheden voor de gemeente (bv bij evenementen, facilitair)
- begeleiden bij leerlingenvervoer

De werkzaamheden worden afgestemd op de capaciteiten en motivatie van de klant. Ongemotiveerde klanten doen bijvoorbeeld geen werkzaamheden waarbij contact met kwetsbare inwoners noodzakelijk is.

Handhaving

Een klant dient de verrichte tegenprestatie te laten aftekenen door de opdrachtgever. Klanten krijgen een formulier van de gemeente, waarop de opdrachtgever per gewerkte dag de omvang van de werkzaamheden invult. De klant dient dit formulier elke twee maanden door de consulent te laten aftekenen of op te sturen naar de consulent.

Indien blijkt dat de klant de tegenprestatie niet uitvoert zoals vastgelegd in de beschikking, kan de consulent op grond van de WWB een (financiële) maatregel opleggen.

3. Wat bieden we klanten die we niet aan het werk kunnen helpen?

Meedoen aan de maatschappij vinden we van groot belang. Ons beleid is gericht op het bevorderen van de zelfstandigheid en participatie van onze inwoners, bij voorkeur door arbeidsparticipatie. We zetten het participatiebudget daarom in om onze inwoners aan het werk te helpen.

We vinden het echter ook belangrijk om inwoners die we om financiële redenen geen participatietraject gericht op werk kunnen aanbieden waar mogelijk te ondersteunen en te stimuleren om mee te doen aan de maatschappij.

In dit hoofdstuk lichten we toe wat we doen voor de klanten die we niet actief kunnen bemiddelen naar werk en die we niet kunnen ondersteunen met trajecten gefinancierd uit het participatiebudget.

3.1 Inkomensondersteunende regelingen

Het is noodzakelijk om een vangnet te bieden voor inwoners die niet (volledig) in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien met als doel het bevorderen van de participatie. We streven naar zoveel mogelijk 'normale' participatiemogelijkheden voor inwoners en gezinnen met een minimuminkomen en geen/weinig vermogen, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om lid te worden van een vereniging, familie te bezoeken e.d.

De inkomensgrens van het gemeentelijk minimabeleid wordt met de wijziging van de WWB per 1 januari 2012 genormeerd op maximaal 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Voor Pijnacker-Nootdorp geldt dat in het huidige beleid ook een inkomensgrens van 110% wordt gehanteerd en verandert dit dus niet.

Inwoners kunnen gebruik maken van een aantal regelingen om het inkomen te verhogen of de lasten te verlagen. Hieronder lichten we de regelingen toe.

Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is een tegemoetkoming in de kosten voor een aantal bijzondere zaken die niet uit de bijstandsnorm betaald kunnen worden. Bijzondere bijstand wordt verstrekt op grond van de WWB. Bijzondere bijstand is bedoeld voor mensen met een laag inkomen die bijzondere kosten moeten maken of hebben gemaakt en die niet zelf kunnen betalen. Bijzondere kosten zijn bijvoorbeeld eigen bijdragen voor bepaalde medische kosten, extra kosten voor basis- of voortgezet onderwijs, kosten voor deelname aan bijvoorbeeld sport of culturele activiteiten, lidmaatschap van de bibliotheek, kosten voor een PC of het inrichten van een woning.

In juli 2011 zijn de richtlijnen bijzondere bijstand geactualiseerd. Met deze aangepaste richtlijnen is de verstrekking van bijzondere bijstand versoepeld, omdat er onder andere meer gekeken wordt naar andere regelingen die mogelijk zijn om in bepaalde kosten te kunnen voorzien.

Er is nog steeds bijzondere bijstand mogelijk voor bijvoorbeeld schoolkosten voor kinderen onder de 18 jaar, de kosten voor een warme maaltijd en thuisadministratie na indicering door het SWOP. Daarnaast is er bijzondere bijstand mogelijk voor aanvullend levensonderhoud voor jongeren tot 21 jaar die zelfstandig wonen en geen beroep kunnen doen op de onderhoudsplicht van hun ouders.

Omdat wij alle inwoners willen stimuleren om te participeren, verstrekken wij bijzondere bijstand voor de kosten van deelname aan het maatschappelijk verkeer aan inwoners van alle leeftijden. Wij hanteren hiermee een ruimer beleid dan omliggende gemeenten, waar deze regeling doorgaans alleen voor kinderen geldt.

Langdurigheidstoeslag

Langdurigheidstoeslag wordt verleend op grond van de WWB en is bedoeld als inkomensondersteuning voor inwoners van 21 tot 65 jaar die langdurig afhankelijk zijn van een minimuminkomen (100% van het

wettelijk minimumloon) en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. De langdurigheidstoelage wordt één keer per jaar verstrekt. De hoogte van de toeslag varieert (afhankelijk van de gezinssituatie) in 2011 tussen de € 357 en € 510.

In maart 2011 hebben we aangekondigd te zullen onderzoeken of het mogelijk is om de participatieladder in te zetten om het uitzicht op inkomensverbetering te bepalen. Op grond van de WWB is dit mogelijk. We gaan daarom bij klanten met een uitkering de participatieladder ook gebruiken voor het bepalen van het uitzicht op inkomensverbetering. De consultant bepaalt de positie op de participatieladder en het groeipotentieel en kan aan de hand van deze gegevens vaststellen of een klant uitzicht heeft op werk en daarmee inkomensverbetering. Voor uitkeringsklanten met een relatief kleine afstand tot de arbeidsmarkt en groeipotentieel kan dit een extra financiële prikkel zijn om zich in te zetten om snel uit te kunnen stromen naar werk. Klanten met potentieel om binnen een jaar te stijgen naar trede 5 of 6 van de participatieladder hebben uitzicht op werk.

Het gebruik van de participatieladder resulteert in een eenduidige werkwijze, maar leidt niet tot een besparing.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inwoners met een minimuminkomen kunnen kwijtschelding aanvragen voor bepaalde gemeentelijke heffingen, te weten afvalstoffenheffing en rioolheffing. De kwijtschelding kan worden gezien als lastenverlichting en is bedoeld voor inwoners met een inkomen op bijstandsniveau (100% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm). Daarnaast komen ook huishoudens met alleen een AOW inkomen in aanmerking voor de kwijtschelding. Of een aanvrager in aanmerking komt voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen, wordt beoordeeld aan de hand van het vermogen en de betalingscapaciteit van de aanvrager.

Schuldhelpverlening

Schuldhelpverlening kan worden gezien als een voorwaarde scheppende voorziening: het wegnemen van belemmeringen om te participatiemogelijkheden te vergroten. Als iemand vanwege problemen of onvoorziene omstandigheden niet meer aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen, kan deze inwoner voor advies en hulp terecht bij het inlooppreekuur schuldhelpverlening.

Om schuldenproblematiek in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en aan te kunnen pakken, hebben we afspraken met de woningcorporaties gemaakt over het melden van huurachterstanden bij de gemeente. Indien een bewoner een huurachterstand van twee maanden heeft, wordt deze bewoner geattendeerd op de mogelijkheid van schuldhelpverlening. Als de bewoner medewerking verleent aan het traject schuldhelpverlening, kan de woningcorporatie besluiten de incassoprocedure te bevriezen. Deze afspraken zijn onderdeel van het protocollen die momenteel worden opgesteld, met het voorkomen van huisuitzetting als doel.

Inwoners die schuldhelpverlening ontvangen bieden we een cursus budgetteren aan, om te voorkomen dat er in de toekomst nieuwe schulden ontstaan.

Op 1 juli 2012 zal vermoedelijk de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening van kracht worden, met als doel de effectiviteit van de schuldhelpverlening te vergroten. Wij leggen daarom in 2012 in een beleidsplan vast op welke wijze de schuldhelpverlening in Pijnacker-Nootdorp wordt vormgegeven. Hierin gaan we onder andere in op de beoogde resultaten, kwaliteitsborging en de schuldhelp aan gezinnen met minderjarige kinderen.

Regelingen van het Rijk

Het Rijk kent diverse inkomensondersteunende regelingen, zoals een financiële compensatie voor gehandicapten, chronisch zieken en ouderen, huurtoeslag en zorgtoeslag. Daarnaast zijn er uitgaven die onder bepaalde voorwaarden van de belasting kunnen worden afgetrokken. Deze regelingen gelden als voorliggend voor ondersteuning via de gemeente.

Stichting Urgente Noden Delft e.o.

De Stichting Urgente Noden in Delft kan financiële steun verlenen aan inwoners die in een financiële noodsituatie verkeren en niet in aanmerking komen voor voorliggende voorzieningen, zoals de WWB.

Deze kosten worden gedekt uit fondsen, giften en een eenmalige stimuleringsbijdrage van de deelnemende gemeenten in 2010 (Delft, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp).

In 2010 hebben 10 inwoners van Pijnacker-Nootdorp een aanvraag voor financiële steun ingediend en zijn 6 van deze aanvragen toegekend. Er is door Stichting Urgente Noden een totaalbedrag van € 4.600 uitgekeerd aan deze inwoners.

We verwachten dat het beroep op Stichting Urgente Noden zal toenemen, onder andere als gevolg van de toename van het aantal inwoners met schulden en de aanscherping van de richtlijnen bijzondere bijstand.

Mogelijke maatregelen inkomensondersteunende regelingen

Het aantal inwoners dat een beroep doet op inkomensondersteunende regelingen zal zowel absoluut als relatief toenemen. De doelgroep groeit als gevolg van de groei van de gemeente, de economische situatie en de rijksbezuinigingen op diverse terreinen. Dit betekent dat ook het aantal inwoners dat recht heeft op inkomensondersteunende regelingen zal toenemen.

Het beschikbare budget neemt daarentegen als gevolg van de gemeentelijke bezuinigingen af. Vanaf 2012 wordt een bedrag van € 110.000 bezuinigd op het budget voor bijzondere bijstand, waaruit ook de langdurigheidstoeslag wordt gedekt. De bezuiniging van € 110.000 op dit budget is onderverdeeld in een bezuiniging van € 100.000 op de bijzondere bijstand en € 10.000 op de langdurigheidstoeslag.

Als gevolg van het toenemen van de vraag naar inkomensondersteuning en het afnemen van het beschikbare budget, moeten we ook op dit gebied keuzes maken om een overschrijding van het budget te voorkomen. Vooruitlopend op bovengenoemde bezuiniging op het budget bijzondere bijstand vanaf 2012 hebben we in juli 2011 de eerste stap gezet door de richtlijnen bijzondere bijstand te wijzigen.

In 2012 beoordelen we of het noodzakelijk en wenselijk is om ook het recht op langdurigheidstoeslag tegen het licht te houden.

Langdurigheidstoeslag

Gemeenten kunnen zelf bepalen wat onder de term langdurig wordt verstaan en dit vastleggen in de gemeentelijke verordening. Door het criterium van het niet hebben van uitzicht op inkomensverbetering dat in de WWB is opgenomen, wordt gewaarborgd dat mensen met een goed arbeidsperspectief niet in aanmerking komen voor langdurigheidstoeslag.

Gebruikelijk is om onder langdurig een periode van 36 of 60 maanden te verstaan (de referteperiode). Tot de wijziging in 2009 hanteerde de gemeente Pijnacker-Nootdorp een referteperiode van 60 maanden. In 2009 is de Verordening langdurigheidstoeslag versoepeld en is geregeld dat inwoners die meer dan 36 maanden van een minimuminkomen (100% van het wettelijk minimumloon) leven, recht hebben op langdurigheidstoeslag. Onder druk van de bezuinigingen, rijst de vraag of de referteperiode weer verhoogd moet worden naar 60 maanden. Diverse gemeenten nemen momenteel vergelijkbare maatregelen om de bezuinigingen te kunnen opvangen.

In 2010 ontvingen 170 inwoners een langdurigheidstoeslag. Naar verwachting betekent het verhogen van de referteperiode dat zo'n 25 inwoners dan geen recht meer hebben op een langdurigheidstoeslag. Dit kan een besparing van ruim € 10.000 opleveren.

Conform het advies van de Adviesraad Werk en Inkomen stellen we voor om medio 2012 te beoordelen of het noodzakelijk en wenselijk is om de Verordening langdurigheidstoeslag te wijzigen door het verhogen van de referteperiode van 36 maanden naar 60 maanden.

We willen eerst zicht hebben op de effecten van de wijziging van de WWB - met name de invoering van de huishoudtoets - en resultaten van de armoedemonitor, alvorens we opnieuw een maatregel nemen die consequenties heeft voor minima.

Bovendien kunnen we dan monitoren welke besparing de gewijzigde richtlijnen bijzondere bijstand na het eerste jaar heeft opgeleverd en of dit voldoende is om de bezuiniging van € 110.000 op het budget bijzondere bijstand volledig op te vangen.

3.2 Wmo- zorg- en welzijnsvoorzieningen

Inwoners die we niet aan het werk kunnen helpen, ondersteunen en stimuleren we waar mogelijk om mee te doen aan de maatschappij. We zoeken hierbij de aansluiting met Wmo- en welzijnsvoorzieningen en de mogelijkheid om een tegenprestatie te vragen. De consulent verwijst klanten op basis van de persoonlijke situatie naar reguliere zorg of passende lokale welzijnsvoorzieningen. Het leveren van een tegenprestatie, en daarmee het doen van vrijwilligerswerk, vergroot de participatie van klanten die we niet direct naar werk kunnen begeleiden.

Het huidige aanbod van Wmo- en welzijnsvoorzieningen biedt participatiemogelijkheden voor specifieke doelgroepen. Zo biedt het SWOP vooral activiteiten gericht op ontmoeting voor ouderen en organiseert het jeugd- en jongerenwerk activiteiten voor jongeren. GGZ Delfland organiseert sinds kort een inloop voor inwoners met GGZ-problematiek. We monitoren de capaciteit en het gebruik van deze voorzieningen, zodat we toenemende toeloop van WWB-klanten tijdig kunnen signaleren.

Bij de voorbereiding op de Wet werken naar vermogen en de decentralisatie van de AWBZ-functie begeleiding onderzoeken we of we het aanbod voor andere doelgroepen kunnen uitbreiden en of we aanbod voor verschillende doelgroepen kunnen combineren.

4. Financiën

Participatiebudget

Eind september 2011 zijn de voorlopige budgetten voor 2012 door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bekend gemaakt. De definitieve hoogte van de budgetten wordt in september 2012 vastgesteld.

Het participatiebudget voor 2012 voor Pijnacker-Nootdorp bedraagt € 789.040.

In onderstaande tabel vindt u de specificatie van dit budget en, ter vergelijking, de budgetten van 2011.

	2011	2012	verschil
Inburgering	€ 460.252	€ 142.786	- € 317.466
Volwasseneneducatie	€ 245.294	€ 247.808	+ € 2.514
Reïntegratie	€ 546.700	€ 398.447	- € 148.253
Totaal	€ 1.252.246	€ 789.040	- € 463.206

De inzet van het participatiebudget in 2012 is als volgt geraamd:

Inkoop volwasseneneducatie bij ROC Mondriaan	€ 247.808
Inkoop inburgeringstrajecten	€ 155.520
Inzet medewerker WGSP/matchmaker	€ 68.000
Inzet reïntegratie- en participatietrajecten (donkergrijze vakken in het schema)	€ 200.000
Kortdurende ondersteuning gericht op uitstroom (lichtgrijze vakken in het schema)	€ 112.000
Totaal	€ 783.328

Uit dit overzicht blijkt dat de verwachte kosten € 5.712 lager liggen dan het beschikbare budget. Dit biedt enige ruimte om wijzigingen ten opzichte van onderstaande aannames op te vangen.

Toelichting geraamde inzet participatiebudget 2012

Het budget voor volwasseneneducatie zetten we, net als voorgaande jaren, in voor educatietrajecten via ROC Mondriaan. De gedwongen winkelnering blijft namelijk deze gehele kabinetsperiode nog overeind.

De budgetten voor reïntegratie en inburgering zijn ontschot inzetbaar om de participatie van onze inwoners te verhogen.

De verwachting is dat er in 2012 zo'n 36 inwoners een verplicht inburgeringstraject via de gemeente moeten volgen. De kosten voor een inburgeringstraject bedragen gemiddeld € 4.320.

We hebben een inschatting gemaakt van de financiële consequenties van het gebruik van de participatieladder zoals voorgesteld in hoofdstuk 3.1.

We gaan hierbij uit van een aantal aannames, gebaseerd op gegevens uit 2010 en ervaringen van consulenten:

- er zijn naar verwachting in 2012 circa 400 uitkeringsklanten
- de procentuele indeling van de klanten op de participatieladder zal naar verwachting vergelijkbaar zijn met de indeling in 2010:
 - 41% van de klanten op trede 1 en 2 (164 klanten)
 - 42% van de klanten op trede 3 en 4 (168 klanten)
 - 17% van de klanten op trede 5 en 6 (68 klanten)
- van de klanten op trede 1 en 2 heeft 20% groeipotentieel naar trede 3 of hoger (10% tot trede 5, 10% naar trede 6)
- van de klanten op trede 3 en 4 heeft 50% groeipotentieel (25% tot trede 5, 25% naar trede 6)
- van de klanten op trede 5 en 6 heeft 80% groeipotentieel
- De ondersteuning in de licht grijze vakken omvat zoveel mogelijk directe bemiddeling naar werk en indien nodig kortdurende ondersteuning. De gemiddelde kosten per klant bedragen niet meer dan € 1.000.

- De ondersteuning in de donker grijze vlakken betreft de inzet van reïntegratie en participatietrajecten. Collectieve trajecten kosten maximaal € 2.000 per klant, individuele trajecten kosten maximaal € 3.000 per klant.

Deze aannames resulteren in het volgende overzicht:

	Klanten op trede 1 en 2	Klanten op trede 3 en 4	Klanten op trede 5 en 6
Klanten zonder groeipotentieel			14 klanten Inzet individuele trajecten à € 3.000 = € 42.000
Klanten met potentieel om te stijgen naar maximaal trede 2			
Klanten met potentieel om te stijgen tot minimaal trede 3 en maximaal trede 5	16 klanten Inzet collectieve trajecten à € 2.000 = € 32.000	42 klanten Inzet individuele trajecten à € 3.000 = € 126.000	
Klanten met groeipotentieel naar trede 6	16 klanten Inzet korte ondersteuning à € 1.000 = € 16.000	42 klanten Inzet korte ondersteuning à € 1.000 = € 42.000	54 klanten Inzet korte ondersteuning à € 1.000 = € 54.000

De totale uitgaven bedragen op basis van bovenstaande aannames € 312.000 (€ 200.000 voor de inzet van reïntegratie- en participatietrajecten en € 112.000 voor kortdurende ondersteuning gericht op uitstroom). We verwachten daarmee 184 klanten ondersteuning uit het participatiebudget te kunnen bieden.

Budget bijzondere bijstand

De langdurigheidstoelage wordt gefinancierd uit het budget bijzondere bijstand. Bij het debat over de bezuinigingen heeft u besloten vanaf 2012 € 110.000 te bezuinigen op dit budget.

Met de aanscherping van de bijzondere bijstand (medio 2011) verwachten we vanaf 2012 een bezuiniging van ruim € 100.000 te kunnen realiseren.

Het wijzigen van de Verordening langdurigheidstoelage door het verhogen van de referentieperiode van 36 maanden naar 60 maanden kan naar verwachting leiden tot een bezuiniging van € 10.000. In hoofdstuk 4.1 hebben wij aangegeven dat we medio 2012 bepalen of het noodzakelijk en wenselijk is deze maatregel te nemen.

Conclusie

Met de voorgestelde beleidskeuzes verwachten we in 2012 uit te komen met de beschikbare budgetten en daarmee zowel de rijksbezuinigingen als de gemeentelijke bezuinigingen in te vullen.

Bijlage 1: Doelstellingen en resultaten

In deze bijlage geven we een overzicht van de doelstellingen voor het participatiebeleid 2012 en de beoogde resultaten zoals ook opgenomen in de programmabegroting 2012-2015.

Wat willen we bereiken?

Inwoners leveren naar vermogen een bijdrage aan de maatschappij, bij voorkeur door (vrijwilligers)werk. Inwoners die niet (volledig) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, kunnen met ondersteuning van de gemeente participeren in de maatschappij.

Subdoelstellingen

- Het bevorderen van participatie naar vermogen door inwoners naar school of aan het werk te helpen.
- Inwoners met een uitkering leveren een bijdrage aan de maatschappij als tegenprestatie.
- Het bevorderen van de participatie van inwoners die niet (volledig) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

Resultaten per subdoelstelling

Het bevorderen van participatie naar vermogen door inwoners naar school of aan het werk te helpen.

- Verminderde uitkeringsafhankelijkheid
- Meer inwoners (jongeren) met een startkwalificatie
- Zo groot mogelijk benutting van de beschikbare arbeidscapaciteit

Inwoners met een uitkering leveren een bijdrage aan de maatschappij als tegenprestatie.

- Toename van het aantal maatschappelijk nuttige werkzaamheden dat in de gemeente wordt verricht.
- Stimuleren van inwoners met een uitkering om (vrijwilligers)werk te doen.

Het bevorderen van de participatie van inwoners die niet (volledig) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

- Tegen gaan van armoede
- Zoveel mogelijk 'normale' participatiemogelijkheden voor inwoners en gezinnen zonder inkomen uit werk of met een minimuminkomen.
- Tegen gaan van fraude

Normen per subdoelstelling

Het bevorderen van participatie naar vermogen door inwoners naar school of aan het werk te helpen.

- 40 inwoners met een uitkering stromen duurzaam (> 6 maanden) uit naar school of werk.
- Alle jongeren die zich melden voor een uitkering en die niet meer terug naar school kunnen, krijgen een leer/werkaanbod.
- 25 mensen nemen deel aan VAVO onderwijs, zodat zij alsnog een startkwalificatie kunnen halen.

Inwoners met een uitkering leveren een bijdrage aan de maatschappij als tegenprestatie.

- Van alle inwoners met een uitkering wordt bepaald of ze in staat zijn om een tegenprestatie te leveren en in hoeverre ze reeds aan deze verplichting voldoen.
- 60% van de inwoners met een uitkering die hiertoe in staat zijn levert een tegenprestatie naar vermogen.

Het bevorderen van de participatie van inwoners die niet (volledig) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

- Alle inwoners die niet (volledig) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorziening ontvangen, indien hier op grond van de Wet werk en bijstand recht op bestaat, een uitkering of inkomensondersteunende regeling.

Bijlage 2: Gebruik van de participatieladder

Vaststellen van het participatieniveau:

Om het participatieniveau van burgers vast te stellen zijn vijf basisvragen opgesteld:

1. Heeft de klant een arbeidscontract of is de klant een zzp'er?
2. Krijgt de klant ondersteuning in de vorm van participatie-instrument, uitkering, WSW of reguliere opleiding?
3. Verricht de klant onbetaald werk met minimaal 1x per week contact met anderen?
4. Neemt de klant deel aan georganiseerde activiteiten met minimaal 1x per week contact met anderen?
5. Heeft de klant minimaal 1x per week contact met mensen die geen huisgenoten zijn?

Bepalen van het groeipotentieel:

Voor het vaststellen van het groeipotentieel zijn per trede een aantal vragen geformuleerd.

Trede 0 – Diagnose:

Wat kan de klant wel/niet? Welke mogelijkheden heeft de klant?

Wat mag van de klant verlangd worden?

Wat is de aard van de beperkingen?

Trede 1 – Geïsoleerd:

Is de verwachting dat de klant binnen een jaar kan deelnemen aan georganiseerde activiteiten?

Is de dagelijkse zelfredzaamheid te vergroten (koken, boodschappen, persoonlijke hygiëne)?

Zijn de persoonlijke belemmeringen hanteerbaar te maken?

Is de taalvaardigheid te verbeteren?

Trede 2 – Sociale contacten buiten de deur:

Is de verwachting dat de klant binnen een jaar betaald of onbetaald kan werken (al dan niet binnen een traject)?

Is de beschikbaarheid te verhogen? bijv. door regelen kinderopvang, maar ook doordat de belastbaarheid nog groter kan worden?

Zijn de basiscapaciteiten uit te breiden?

Is de werkmotivatie te verhogen?

Kan het netwerk/steun uit omgeving vergroot worden?

Zijn de persoonlijke belemmeringen hanteerbaar te maken?

Zijn de sociale vaardigheden te vergroten?

Trede 3 – Deelname aan georganiseerde activiteiten:

Is de verwachting dat de klant binnen een jaar betaald kan werken, waarbij de belemmering ten aanzien van werkaanvaarding zijn opgelost?

Is de beschikbaarheid te verhogen?

Zijn de basiscapaciteiten uit te breiden?

Zijn de sollicitatievaardigheden te vergroten?

Zijn de werknemerscompetenties uit te breiden?

Is de werkmotivatie te verhogen?

Zijn de persoonlijke belemmeringen hanteerbaar te maken?

Is de zakelijke zelfredzaamheid te vergroten?

Trede 4 – Onbetaald werk

Is de verwachting dat de klant binnen een jaar betaald kan werken met of zonder ondersteuning?

Trede 5 – Betaald werk met ondersteuning

Is de verwachting dat de klant binnen een jaar zonder of met minder ondersteuning kan werken?

Bijlage 3: Activiteitenprogramma 2012

In deze bijlage lichten we een aantal concrete activiteiten toe die we in 2012 gaan uitvoeren.

Voorbereiding Wet werken naar vermogen (Wwnv)

We bereiden ons voor op de implementatie van de Wwnv in 2013. Met het oog op efficiency en kennisdeling zoeken we hierbij aansluiting in de regio. Zodra we de impact van de Wwnv kunnen overzien, maken we een overzicht van de noodzakelijke werkzaamheden en een planning van deze werkzaamheden. U wordt hier in een zo vroeg mogelijk stadium over geïnformeerd.

De betrokkenheid van werkgevers is van cruciaal belang voor het succesvol implementeren van de Wwnv. We breiden de inzet van social return daarom uit. Daarnaast zetten we in samenwerking met lokale werkgevers projecten op waarbij uitkeringsklanten in kader van de tegenprestatie of reïntegratie direct op de werkvloer aan de slag gaan.

We onderzoeken de mogelijkheid om educatietrajecten in het kader van volwasseneneducatie te verbinden aan lokale werkgevers of welzijnsorganisaties met als doel dat klanten het geleerde direct in de praktijk kunnen brengen. We verwachten dat dit de effectiviteit van de trajecten vergroot.

Dagbesteding

Vanaf 2013 valt de AWBZ-functie begeleiding onder de Wmo en daarmee onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. We onderzoeken daarom in 2012 welke inwoners een indicatie voor begeleiding hebben en een Wajong of WWB uitkering krijgen en zodoende vanaf 2013 onder de Wet werken naar vermogen vallen. Voor wat betreft de participatie van deze klanten zoeken we de aansluiting met de Wmo.

Bij de gesprekken met zorgleveranciers zullen we onderzoeken of het mogelijk is om de dagbesteding ook open te stellen voor uitkeringsklanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt maar zonder indicatie voor begeleiding. De financiële haalbaarheid is hierbij van belang.

Uitwerken scenario's sociale werkvoorziening

Als gevolg van de invoering van de Wwnv verandert de wijze waarop de sociale werkvoorziening wordt uitgevoerd en gefinancierd. Met name de financiën komen zwaar onder druk te staan. Wij werken in 2012 daarom verschillende scenario's voor de toekomst van de sociale werkvoorziening uit. We doen in 2012 een voorstel over de wijze waarop we de sociale werkvoorziening vanaf 2013 kunnen organiseren.

Armoedemonitor

Om inzicht te krijgen in de omvang en samenstelling van de groep inwoners met een minimuminkomen, het gebruik van de verschillende inkomensondersteunende regelingen en de effecten van de bezuinigingen en wetswijzigingen voor deze inwoners, zijn we eind 2011 gestart met een armoedemonitor.

In 2009 is de eerste armoedemonitor uitgevoerd. Deze monitor fungeerde als een 0-meting en heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen, met name op het gebied van communicatie over de mogelijkheden. Om te kunnen bepalen in hoeverre het uitvoeren van deze aanbevelingen resultaat heeft opgeleverd, herhalen we de armoedemonitor.

Door nog in 2011 te starten met de armoedemonitor kan de situatie van vóór de bezuinigingen en wetswijzigingen in kaart worden gebracht. Door de armoedemonitor periodiek te herhalen, kunnen we de consequenties van de (rijks) maatregelen in kaart brengen en hier, waar mogelijk, beleid op afstemmen.

Met de armoedemonitor wordt in beeld gebracht voor welke doelgroep het grootste risico op schrijnende situaties bestaat door bijvoorbeeld stapeling van maatregelen op diverse terreinen. Deze gegevens kunnen worden gebruikt als input voor beleid en maken maatwerkoplossingen mogelijk.

De resultaten zijn naar verwachting begin 2012 beschikbaar.

Onderzoek collectieve ziektekostenverzekering

De wetgever heeft bepaald dat alleen een basiszorgverzekering voor iedereen verplicht is. Uitbreiding van de basisverzekering met een aanvullende zorgverzekering is vrijwillig en valt onder de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Omdat het hier om vrijwillig te maken kosten gaat, wordt de premie van een aanvullende zorgverzekering ook niet meer vergoed via de bijzondere bijstand.

Veel kosten die sinds juli 2011 niet meer uit de bijzondere bijstand worden vergoed, vallen onder de aanvullende zorgverzekering. Het is daarom belangrijk dat mensen zich voldoende verzekeren. Om te bepalen of we minima hierin tegemoet kunnen komen, onderzoeken we de mogelijkheid van een collectieve zorgverzekering, waarbij minima tegen een gunstig tarief een aanvullende verzekering kunnen afsluiten. We voeren op korte termijn een quickscan uitvoeren naar de mogelijkheden. De kosten van een collectieve zorgverzekering zullen een grote rol spelen bij de haalbaarheid hiervan.

Onderzoek bevorderen participatiemogelijkheden

Maatschappelijke participatie is voor kinderen van groot belang voor hun ontwikkeling en zij moeten hierin niet worden belemmerd door de slechte financiële positie van hun ouders. Met de wijziging van de WWB per 1 januari 2012 wordt de gemeente daarom verplicht een verordening op te stellen met betrekking tot het verlenen van categoriale bijzondere bijstand voor de kosten in verband met maatschappelijke participatie van ten laste komende kinderen die onderwijs of een beroepsopleiding volgen. In de verordening dient in ieder geval invulling te worden gegeven aan het begrip maatschappelijke participatie. Deze categoriale bijzondere bijstand kan alleen worden verstrekt aan mensen met een inkomen van maximaal 110% van de bijstandsnorm.

Doel van deze wetwijziging is het stimuleren van gemeenten om het aantal kinderen uit arme gezinnen dat om financiële redenen maatschappelijk niet mee doet terug te dringen.

Omdat wij alle inwoners willen stimuleren om te participeren, verstrekken wij bijzondere bijstand voor de kosten van deelname aan het maatschappelijk verkeer aan inwoners van alle leeftijden. Wij hanteren hiermee een ruimer beleid dan omliggende gemeenten, waar deze regeling doorgaans alleen voor kinderen geldt. In de Verordening participatie schoolgaande kinderen leggen we vast welke regelingen we specifiek voor kinderen bieden.

Op grond van de huidige richtlijnen bijzondere bijstand kunnen inwoners met een inkomen tot maximaal 110% van de bijstandsnorm in aanmerking komen voor een vergoeding van de volgende kosten die de maatschappelijke participatie van schoolgaande kinderen ten goede komen:

- een tegemoetkoming van € 125 per kind (maximaal € 250 per huishouden) voor bijkomende kosten van basis- en voortgezet onderwijs (artikel 18);
- een bijdrage van € 150 per persoon (maximaal € 300 per huishouden) voor de kosten van deelname aan sportieve, culturele of educatieve voorzieningen en eventuele directe aanverwante kosten, de kosten van lidmaatschap van de bibliotheek en/of de kosten van een abonnement van een dagblad of tijdschrift (artikel 19);
- een geldlening voor de aanschaf van een pc (artikel 28).

In 2012 voeren we een quickscan uit naar de mogelijkheden om het stimuleren van de participatie van schoolgaande kinderen op een andere, collectieve, manier in te vullen. We denken hierbij aan een participatiepas waarmee minima korting kunnen krijgen bij deelname aan maatschappelijke activiteiten. We brengen onder andere de verschillende mogelijkheden van een participatiepas en de ervaringen van regiogemeenten in kaart. Op basis van de kosten, de te verwachten effectiviteit en de alternatieve mogelijkheden zullen we de haalbaarheid beoordelen.